మదర్పిత... ...తాంబూలాది

దీపావళి కథలపోటీలో రు.600/బహుమతి పొందిన కథ

పెద్ద మావయ్యగారి అమ్మాయి పెళ్ళండీ ! – సుజాత పండక్కి వైజాగ్ వెళ్ళి మళ్ళీ హైదరాబాద్‌కి తిరిగి వస్తూనే చెప్పిందీ వార్త. కొంచెం ఇబ్బంది పడ్డాన్నేను.

'మనం హైదరాబాద్‌కి ట్రాన్స్ఫరై వచ్చిన సంగతే తెలియదట అత్తయ్యకి, పాపం ఎంతో నొచ్చుకుంది. పదహారో తారీఖున వాళ్ళింట్లో పెళ్ళి. ఆ నాలుగురోజులూ వాళ్ళింట్లోనే ఉండాలి మనం అని శాసించింది.

ఊళ్ళోకొచ్చాం .... బాగుండదు అత్తయ్య వాళ్ళింటికి తీసికెళ్ళండి బాబూ అంటూ పోరుతూనే ఉన్నానా, తీసికెళ్ళేరు కాదు. వైజాగ్‌లో పెళ్ళి పిలుపులకి అమ్మా వాళ్ళింటికి వచ్చి నన్ను పలకరించేసరికి సగం ప్రాణం చచ్చిపోయింది నాకు.'

'అదికాదు సుజాతా ...'

'ఇంకేం చెప్పకండి. మీ చొరవలేని తనము ... మడికట్టుక్కూర్చునేతత్వమూవల్ల...మావాళ్ళందరికీ దూరమైపోతున్నాను. మీకో సరదా ఉండదూ ... కాలక్షేపమూ ఉండదు.'

'అయితే నువ్వే చెప్పు ... నేను మీ చుట్టాలిళ్ళకి తీసికెళ్ళలేదా ఇన్నాళ్ళూ ... ?

'తీసికెళ్ళకేం తీసికెళ్ళారు. మనం బందర్లో ఉన్నప్పుడూ ... గుడివాడలో ఉన్నప్పుడూ తీసికెళ్ళేరు. మరి మనం హైదరాబాదొచ్చి రెండు నెలలైంది కదా ... కనీసం ఒక్కసారైనా అత్తయ్య వాళ్ళింటికి తీసికెళ్ళేరా ... అహా, తీసి కెళ్ళేరా ... ?'

'ఒప్పుకుంటున్నాను. తీసికెళ్ళలేదు. కానీ ఎందుకు తీసికెళ్ళలేదో నీకు తెలీదా ?'

'ఎందుకు ... ?'

'భరద్వాజగారు ... అదే మీ పెద్దమావయ్య గారు మా ఆఫీసుకి జన్రల్ మేనేజరు.'

'అయితే ...'

'అయితే ఏవిటి వెఱ్ఱిమొహం నువ్వునూ ! నేను గుమాస్తాగా పనిచేసే ఆఫీసుకి ఆయన జన్రల్ మేనేజరు — నాబోటిగాడు ఆయన బంగళా చుట్టు ప్రక్కల్లో నిల్చున్నా నేరమే తెలుసా ?'

'అదే, ఆ ఇన్ఫీరియారిటీ కాంప్లెక్సే మిమ్మల్నీ.. మీతోపాటు నన్ను ముంచుతోంది. మావయ్యెంత కలుపుగోరుగా ఉంటాడో ... అత్తయ్యెంత ఆప్యాయంగా చూస్తుందో ఎన్నిసార్లు చెప్పేను మీకు ? మీరూ మీ ఆఫీసూ ... ఆఫీసులో జన్రల్ మేనేజరూ ... అన్నీ ఆఫీసులోనే వదిలెయ్యండి. ఇంటి దగ్గర ఆయన నాకు మావయ్య ... మీకు బాబాయ్, అర్థమైందా !'

'అర్థమౌతోంది ... !'

'కాబట్టి మనం పదహారో తారీఖున మావయ్య వాళ్ళింట్లో పెళ్ళికి పద్నాలుగో తారీఖునే వెళ్తున్నాము. నాలుగురోజులంది అత్తయ్య. కానీ మూడ్రోజుల్తోనే సరిపెడదామనుకుంటున్నాను.'

'కాదు... ఒక్కరోజు !'

'కాదు... మూడ్రోజులు !'

'కాదు... సుజాతా...!'

'కాదూ...కాదూ...కాదూ...మూడ్రోజులు !' అంటూ వంటింట్లోకెళ్ళిపోయిన సుజాతని చూస్తుంటే ఆఫీసులో బాసే జ్ఞాపకం వచ్చాడు... ఉన్నట్టుండి.

'వెధవ ఆఫీసూ... వెధవపనీ... ఎప్పుడూ ఉండేవేలే ! జీ. ఎమ్. గారి బంధువ్వి. ఆయనింట్లో

పెళ్ళి జరుగుతూంటే... నువ్విక్కడ కూర్చుని గాడిద చాకిరీ చేస్తున్నావని తెలిస్తే...నీకు శెలవివ్వక రాసిరంపాన పెడుతున్నానని నామీద కోపం రావచ్చు ఆయనకి. నాకెందుకు నాయనా ఆ మాట? వెళ్ళు... వెళ్ళు.., రెండ్రోజులు. కాదు కాదు, నాలుగు రోజులు ముందుగానే వెళ్ళు!' అంటూ నన్ను బుజ్జగించడం..., 'బాబూ సీట్లో పని చాలా ఉండిపోయింది ఒక్కరోజు శెలవు చాలు సార్' అని నే బ్రతిమాలడం .. దానికి ఆయన 'వీల్లేదు... నాలుగు రోజులు వెళ్ళి తీరాల్సిందే' అని శాసించడం దీనంతటికీ కారణంగా ఆ రోజు పోస్టులో మా బాస్‌కీ నాకూ కూడా భరద్వాజగారి దగ్గర్నుంచి శుభలేఖలు రావడం .. నా కార్డు ఆయన చేతుల మీదుగా ఏదో ప్రైజు తీసుకున్నట్టు నేను తీసుకోవడం. ., ఆఫీసులో మిగతా జనాలు దీని గురించే ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా మాట్లాడుకోవడం... జీ. ఎమ్ అప్పుడిగా నా మొహాన్నో ముద్ర పడిపోవడం... అంతా ఫ్లాష్‌బ్యాక్‌లో జరిగిన చిన్న కథ కళ్ళముందు మెదిలింది.

* * *

'ఐదేళ్ళక్రితం మన పెళ్ళిరోజుల్లోనే ఏ రోజు పెళ్ళంటే ఆ రోజే దిగేవారు జనాలు. ఇప్పుడు రోజులు ఇంకా మారిపోయాయి సుజాతా. మరీ రెండ్రోజులు ముందునుంచీ వాళ్ళింట్లో తిష్ట వేస్తే...నాకు చచ్చేంత మొహమాటంగా ఉంటుంది. కావాలంటే నువ్వు వెళ్ళు రెండ్రోజులు ముందుగా .. నేను పెళ్ళినాడు వస్తాను'— అని చిన్న ట్రైలు వేసి చూశాను.

నిజానికి మామూలుగా అయితే సుజాత ససేమిరా ఒప్పుకునేది కాదు .. ఏ ముహూర్తాన అన్నానో కాస్త బేరానికొచ్చింది

'సరే నేను రెండ్రోజులు ముందు వెళ్తాను. మీరు మాత్రం ఓ రోజు ముందు రావాలి! సరేనా!'

'అదికాదు సుజాతా... !'

'ఇంక లాభంలేదు మరి...!'

'సరేలే... అలాగే !'

* * *

కొంగు నడుంకి బిగించికట్టి వడ్డనలో బిజీగా ఉంది సుజాత నే వెళ్ళేసరికి. ఆలస్యంగా వెళ్ళినందుకు నన్ను నేనే తిట్టుకుంటుండగా. . సుజాత నా గురించే కాబోలు ఆ మధ్యవయస్కురాలికి చెప్పింది. రాకెట్లా వచ్చేసిందావిడ నా మీదకి. 'పరాయి ఇల్లా నాయనా... మొహమాట పడుతూ వరండాలో ఉండిపోయావు. పద. . పద కాళ్ళు కడుక్కో' అని మాట పూర్తి చెయ్యలేదు...సుజాత అరుపు అక్కడ్నుంచి 'మా అత్తయ్యండి' అని. 'నమస్కారమండీ' అన్నాను సభ్యతకి. 'మనలోమనకి నమస్కారాలేవిటి నాయనా ముందు భోజనానికి కూర్చో !' అరక్షణంలో కాళ్ళు కడుక్కుని సెటిలైపోయాను విస్తరిముందు.

చుట్టూ చూశాను. మా ఆవిడా . నా ఎదురు పంక్తిలో చివర కూర్చున్న మా జీ. ఎమ్ భరద్వాజ గారూ తప్పించి మరో మొహం తెలీదు నాకు.

మారు కావాలా, మొహమాట పడకండి, మరో లడ్డూ వేసుకోండి . విస్తరిలో ఏదీ పారెయ్యడానికి వీల్లేదు లాంటి అరుపుల్తో... కేకల్తో... గోలగోలగా ఉంది. ఎవరికివాళ్ళు కబుర్లు చెప్పుకుంటూ తినేస్తున్నారు. కబుర్లు చెప్పడానికి కంపెనీ లేదు కాబట్టి తిండి ధ్యాసలోనే పడ్డాన్నేను.

'అమ్మాయ్ సుజాతా, కాసిని మంచినీళ్ళు పొయ్యమ్మా!' భరద్వాజగారి గొంతుక వినేసరికి గగుర్పాటు కలిగింది నాకు.

'వన్ మినిట్ పెద్ద మావయ్యా!' అంటూ వడ్డిస్తున్న గిన్నెనో పక్కనపెట్టి మంచినీళ్ళు తెచ్చి పోస్తూ... నా గురించి ఎత్తింది కాబోలు.. 'ఎక్కడమ్మా మీ ఆయన? కనపడరేం... నిజంగా వచ్చారా' అని ఆయన అనడం... నేను కంగారుగా అంట్ల చేత్తోనే నమస్కారం పెట్టడం ఒక క్షణంలో జరిగిపోయాయి.

'హవ్వార్యూ మూర్తిగారూ.. వెరీగుడ్, ఆలస్యంగానైనా వచ్చేరు — ఐ యామ్ వెరీ హ్యాపీ' అన్నారు.

నోట మాట పడిపోయి చిన్నగా నవ్వేను. నిజానికి ఆయన్తో మాట్లాడ్డం కాదు; చూసే అవకాశమే రాదు నాకు. అదే ఆలోచనల్లోపడ్డ నాకు దాదాపు మతి చెలించింది.

'చూడు సుజాతా. నాకు ఒడ్డించడానికి మీ అత్తయ్యందీ... నువ్వు ముందెళ్ళి అబ్బాయికేం కావాలో కనుక్కో... మొహమాట పడకూడదండోయ్ మూర్తిగారూ, ఇది మనిల్లూ?' అని ఆయన అనేసరికి —

'అలాగే సార్ ' అని నే ముసిముసిగా నవ్వేలోపల.

'సరి సరి సుజాతా! నువ్వలా పెద్ద మావయ్య చెప్పినట్టు మీ ఆయన్నే పట్టుక్కూచుంటే ఏవీ అందక ఆకల్తో మేము గిలగిల తన్నుకుపోవాలి —' అంటూ ఫలోక్తి విసిరాడు నావైపు చిరునవ్వుతో ఓ ఆజానుబాహుడు.

'ఓకే చిన్నమావయ్యా, అలాంటి బెంగలేం పడకు. నీ కన్నీ వడ్డించిన తర్వాతే మా ఆయన సంగతి చూస్తాను. సరేనా ?' తిప్పికొట్టింది సుజాత.

'జస్ట్ జోకండోయ్ మూర్తిగారూ .. నిజంగా అనుకునేరు! కోడలుపిల్ల ఏమంటుందా అని జోక్ చేశాను...' అంటూ సంజాయిషీగా నావైపు తిరిగాడాయన. 'చిన్నమావయ్యా!' అని మా ఆవిడ సంబోధించింది కాబట్టి ఆయన్ని భరద్వాజగారి

"కార్తీక దీపాలు" (ఫొటో · ఏలేశ్వరపు నరసింహరావ్)

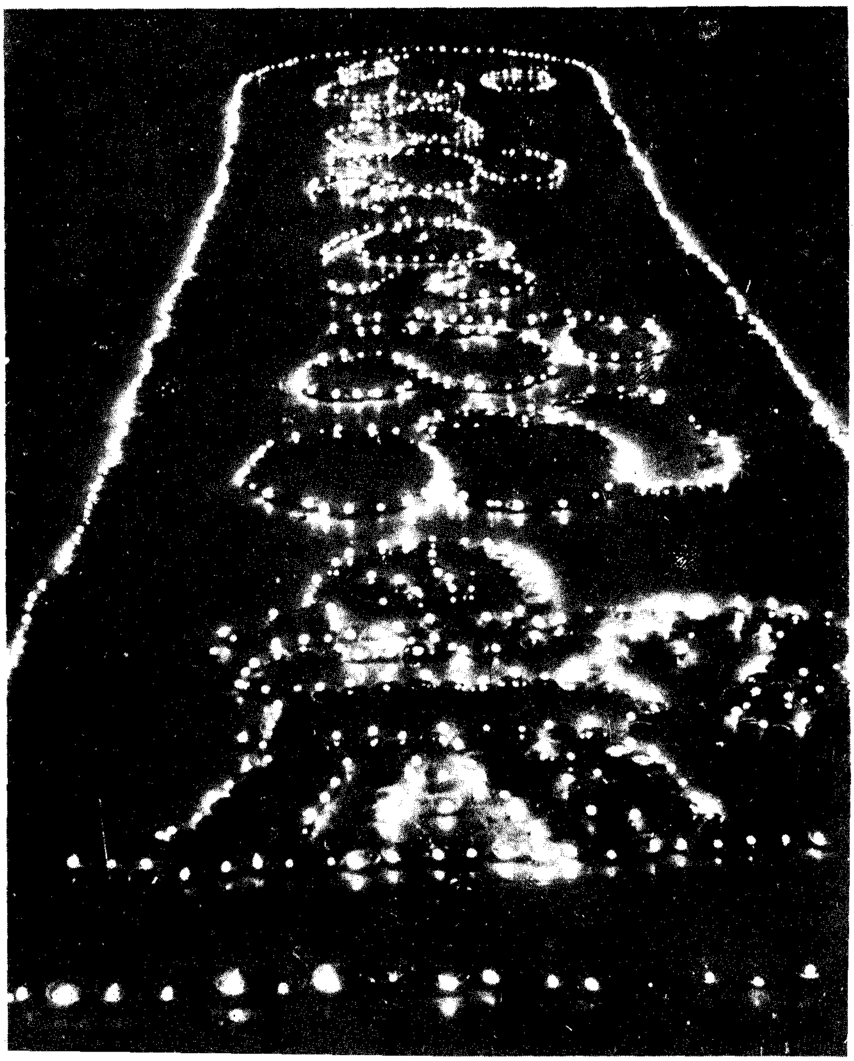

తమ్ముడిగా గుర్తించడం అంత కష్టం కాలేదు నాకు. సమాధానంగానో... అవ్యక్తమైన నా ఆవేదనగానో... ఎలా సరిపెట్టుకున్నాడో ఆయన నాకు తెలీదుగానీ... 'గో ఎ హెడ్ సార్' అనేశాను. హ్హాహ్హాహ్హా అంటూ కనుబొమ లెగరేశాడాయన.

'సుజాతా ఈ వడ్డన కార్యక్రమం నే చూస్తాగానీ... సాయంత్రం టిఫెనూ కాఫీ సంగతి ఏం వెలగబెట్టేస్తున్నారో వంటవాళ్ళు నువ్వోసారి చూసిరామ్మా !'

'అలాగే అత్తయ్యా !–' క్షణంలో మాయమైంది సుజాత !

నాకు బాగా పరిచయం ఉన్న ఒక్క మొహం ఉన్నట్టుండి కనుమరగవగానే కాస్త ఇబ్బంది ఫీలయ్యేను – బుఱ్ఱ వంచుకుని తిండిమీద పోనిచ్చాను దృష్టి.

పులిహోర రాసి రాసిలా వడ్డించిందో మహాతల్లి. 'వద్దండీ . వద్దండీ' అని మొరపెట్టుకోబోయాను.

'అల్లుడ్ని సరిగ్గా చూడలేదని మా అమ్మాయి అలిగిందంటే... మా దుంప తెగిపోతుంది నాయనా, మొహమాటపడకు. నెమ్మదిగా తిను.' అంటూ మరో గరిటెడు పులిహోర వడ్డించేసిందావిడ.

ఇంతలో హడావిడిగా వచ్చేసిందో పద్దెనిమిదేళ్ళ అమ్మాయి. 'పిన్నీ... పిన్నీ... మల్లెపూలు వాడొచ్చాడు. ఎన్ని మూరలు తీసుకోమంటావు ? పెళ్ళి దండ లెన్నింటికి తీసుకురావాలని అడుగుతున్నాడు.'

'మల్లెపూలా... ? ఆ లెక్కలన్నీ సుజాతకే తెలుసు. వెళ్ళు, పెరట్లో ఉందది !'

ఆ వచ్చిన అమ్మాయికి నేను దొరకలేదు కాబట్టి బ్రతికిపోయాను. లేకపోతే తనింకేం వడ్డించేదో ?

కొంగుతో చెమట తుడుచుకుంటూ రొప్పుతూ వచ్చింది సుజాత. భరద్వాజగారి భార్య ఆదుర్దాగా చూసింది సుజాతవైపు.

'కాస్త డోసిచ్చాను. నాలుగింటికల్లా అంతా రెడీ చేసేస్తారు. అత్తయ్యా! డోంట్‌వర్రీ -'

'ఏమోనమ్మా! ఈ శుభకార్యం కాస్తా పూర్తయి గట్టెక్కేదాకా అంతా వర్రీయేనమ్మ నాకు. కాకపోతే నువ్వుండి చూసుకుంటున్నావు కాబట్టి కాస్త ధైర్యమమ్మా – లేకపోతే ఇంత ఒళ్ళునుకుని నే తిరగ్గల్నా అసలు ? వెళ్ళు, అబ్బాయికేం కావాలో చూడు' అంటూ కూలబడిపోయిందావిడ.

సుజాత ఫైనల్ రౌండు బలవంతంగా వేసింది లడ్డూలు అందరికీ. నాకు ఇంకో రెండు వెయ్యమని ఏక కంఠంతో అరిచేరు భరద్వాజగారూ... ఆయన్తమ్ముడూ ! పీకదాకా తినేదాకా వదిలిపెట్టలేదు.

భోజనాలయ్యాయి – లేచి గబల్న పారిపోదామనుకున్నాను. నా ప్రయత్నం గమనించినట్టుంది సుజాత – అర్జెంటుగా వచ్చి బ్రేకేసింది.

'మా పెద్దబావా... చిన్నబావా మీ గురించి ఒకటే అడగడం... విశాలైతే 'అన్నయ్యని చూపించవే... అన్నయ్యని చూపించవే' అని వేపుకి తినేస్తోంది. వాళ్ళు ముగ్గురూ బైటికెళ్ళేరు,

మదర్పిత... తాంబూలాది...

పిలుపులకీ, రిసెప్షన్ ఎరేంజిమెంట్సుకీ. కాసేపు అలా సోఫాలో రెస్టు తీసుకోండి. ఫైవ్ మినిట్స్‌లో వచ్చేస్తా – నలుగురం కలిశాం కాబట్టి కాస్త సరదాగా కాలక్షేపం చెయ్యొచ్చు– ముందు కూర్చోండి!'

'హాయిగా రాత్రి లాజ్‌లో తినేసి రేపొద్దున్నే వస్తానుగానీ... నన్నొదిలేయ్ !' అందామనుకున్నాను. సుజాత నాకా ఛాన్సివ్వలేదు. పైగా చెయ్యి పుచ్చుకుని లాక్కెళ్ళిపోయింది భుక్తాయాసం తీర్చుకుంటున్న ఓ స్థూలకాయుడి దగ్గరకి. నన్ను చూడగానే... లేచి నిల్చోబోయాడాయన. 'పరవాలేదు బాబాయ్ !' అంటూ బుజం పట్టుకుని కూర్చోపెట్టేసింది సుజాత –

'రండి... రండి, ఐయామ్ రాజారావ్ ఫ్రం ఐ ఎల్టీ డీ గుంటూర్–' అంటూ షేక్‌హ్యాండిచ్చాడు. 'వెరీ నైస్... ఐయామ్ మూర్తి సర్,' అన్నాన్నేను.

'సుజాత పెరిగి పెద్దదై ఇంతదైపోయిందంటే చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉంటుంది నాకు. గౌన్లేసుకుని తిరుగుతూ... 'బాబాయ్... బాబాయ్' అనే చిన్నపిల్లలానే అనిపిస్తుంది నాకు. వెధవది ఎప్పుడూ తీరుబాటుండదండీ... ఎప్పుడూ క్యాంపులూ... పని ఒత్తిడీ ! పేరుకి అయినవాళ్ళమనిగానీ... ఎప్పుడో ఇలా ఒకటీ అరా పెళ్ళిళ్ళలో కల్సుకునే అవకాశం తప్పించి విడిగా మిస్సయిపోతున్నా బంధువుల్నంతా !

ఏమ్మా సుజాతా. . నువ్వైనా చెప్పొచ్చుగా మూర్తిగారికి– యూ ఆర్ మోస్ట్ వెలకమ్ టూ గుంటూర్ సార్– మీర్రావాలి ! అదే చెప్పేను అమ్మాయికి నిన్న–'

'థ్యాంక్యు ! తప్పకుండా వస్తాం సార్ !'

'వై నాట్ నవ్ ? పెళ్ళైపోగానే నాతో వచ్చేయండి– నాలుగు రోజులు ఉండి వెళ్దురుగాని '

'థ్యాంక్యూ...థాంక్యూ ఫర్యువర్ ఇన్విటేషన్– వెంటనే రావడానికి చిన్న చిన్న ఇబ్బందులు. మరోసారి వస్తాంగా...!'

'ప్రామిస్...!'

'ప్రామిస్ సర్ !'

'చూశావుగా సుజాతా మీ ఆయన ప్రామిస్ చేశారు. అదాయన నిలబెట్టుకునేట్టు చూసే బాధ్యత నీదీ– ఓ కే !'

'ఓ కే బాబాయ్ !'

* * *

భుక్తాయాసానికి సోఫాలో చేరపడ్డాను. చిన్న కునుకులా పట్టింది. 'ఏవండీ... చిన్న మావయ్య వచ్చాడు మీ కోసం' అంటూ సుజాత హడావిడిగా వచ్చేసరికి తుళ్ళిపడి లేచాను.

'మూర్తిగారూ... మిమ్మల్ని చూడగానే అనుకున్నాను మీరు బ్రహ్మాండంగా ఛస్సు ఆడగలరని– యామై కరక్ట్ ? ఏమ్మా మీ ఆయన ఛస్సు ఆడ్తారుకదూ అని అడిగేను సుజాతని. 'ఛాంపియన్ మావయ్యా' అంది– అంతే వచ్చేశాను ! రండి ఓ ఎత్తు వేసుకుందాం...'

'మీరు పెళ్ళి హడావిడిలో ఉండగా...'

'ఓ... డోంట్ వర్రీ– పెళ్ళంటే ఆడవాళ్ళ వ్యవహారమండీ. అందులోనూ సుజాత మన తరుపున అన్నీ చూసుకుంటుంటే మనకి రెస్టే కదా– వాడ్డూయూ సే సుజాతా !'

'ఆడండీ... పాపం మావయ్యకి చస్సంటే భలే సరదా !'

'ఓకే దెన్ !'

'దట్స్ గుడ్; సుజాతా... మేము మేడమీద గదిలో కూర్చుని ఆడుకుంటూ ఉంటాం గానీ ఆరా ఆరా టీ పంపించమ్మా..., లేకపోతే గిలగిల తన్నుకు ఛస్తా !'

'ఏవిటో ఎక్కడికో ప్రయాణం చేయించేస్తున్నావు మూర్తిగార్ని, చాంద్రాయణమా ?' భరద్వాజగారు నవ్వుతూ వచ్చారు తాంబూలం వేసుకుంటూ!

'కాదు. మూర్తిగారు ఛస్సులో ఎక్స్‌పర్ట్‌ట. ఓ ఎత్తు వేద్దాం అని ప్రయత్నం.'

'వెరీగుడ్ !'

'వెరీగుడ్ కాదు; నువ్విక్కడెక్కడైనా సోఫాలో ఎడ్జస్టవ్వు. మేడమీద నీ రూములోనే మా ఆట. తెల్సిందా ?'

'అన్యాయంరా, రెండ్రోజుల్నుండీ నిద్దరలేదు. మళ్ళీ రాత్రంతా కూడా నిద్రుండదు. ఓ అరగంట నడుం వాల్చనీండి నన్ను. ఆ తర్వాత మీ ఇష్టం.'

అందమైన బుజ్జాయి

అమ్మ అందచందాల్ని
నాన్న మేనిఛాయని
పుణికి పుచ్చుకొన్న
అబ్బాయొకడు పుట్టాడు

అందమైన బుజ్జాయిగ
అలరించాడందరినీ
ఎదురుబడ్డ ప్రతివారి
భుజాలెక్కిపోయాడు

యవ్వనంలో అడుగుబెట్టి
అందంగా తిరిగాడు
కన్నెపిల్లల యెదలో
కసికసిగా మెదిలాడు

అహంకార మదంతో
అదే పనిగా తిరిగాడు
ఆ పరిసర ప్రాంతాలకు
అతడాబోతయ్యాడు

ఈవాడా అందగాడు
ఊరి బయటి సత్రంలో
ఒంటరిగ వున్నాడు
ఏడుస్తూ వున్నాడు

గతంలో అందమైన
అతగాడి చేతివేళ్ళు
కన్నీరు తుడవలేవు
కారణం – ఇప్పుడవి లేవు

— టి. ఎస్. ఎస్. రంగనాథ్

'వారిని రెస్టు తీసుకోనీండి సార్ ! ఇక్కడే కూర్చుందాం మనం !'

'అలా కుదర్దు. మీకు తెలీదు మూర్తిగారూ... అలా వీల్లేదు.'

'నామాటా...మీ ఆయన మాటా వినటల్లేదు చిన్న మావయ్య, నువ్వైనా చెప్పవే సుజాతా !'

'పోనీ చిన్నమావయ్య ... డ్రాయింగ్‌రూమ్‌లో ఆడుకోండి !'

'చదరంగం ఏ.సీ. రూములోనే ఆడాలి. అది రూలూ ! అదీగాక ... నిద్రకైనా డిస్టర్బెన్సు కలగమ్ముగానీ ఛస్సుకి కలక్కూడదు. అండర్‌స్టాండ్, ఆయన దారి ఆయన్ని చూస్కోనీ .. పదండి మూర్తిగారూ ఆలస్యమైపోతోంది — '

నిస్సహాయంగా మిగిలిన భరద్వాజగార్ని చూస్తే జాలేసింది.

'పద పెద్ద మావయ్యా ... నీకు బ్రహ్మాండమైన చోటు చూపిస్తా రెస్టు తీసుకోడానికి. అరగంట కాదు, గంటన్నర పడుకోవచ్చు హాయిగా !'

'మాతల్లే ... ఓ తలగడా ఇచ్చి ... ఫ్యానున్న గదిలో నన్ను పడేసి ... తలుపు తాళం వేసేసి ... ఆ తాళాలు నీ దగ్గరే భద్రంగా ఉంచుకుని ఓ గంటాగి వచ్చి తియ్యమ్మా ... నీ పేరు చెప్పుకుని కాస్త నడుం వాలుస్తాను.'

'మళ్ళీ ప్లేన్‌పోతుంది. తొరగా రావాలి మరి!' అంటూ పక్క హాల్లోకి తిరిగింది సుజాత. ఏసు ప్రభువు వెనకాల గొర్రె పిల్లలా వెళ్ళేరు భరద్వాజగారు.

'ఇంకా చూస్తూ నిల్చుంటారేం సార్, అన్నయ్య సెటిలయ్యాడు కదా, పదండి ఇప్పటికే ఆలస్యమై పోయింది !'

'ఒకే పదండి !'

* * *

'తల్లీ నీ మాటే నమ్మాలి ఆరా ఆరా టీ పోస్తానన్నావు. రెండుగంటలైంది టీ కాదుకదా... మంచినీళ్ళు కూడా లేవు. టీ లేకపోతే నా బుర్ర పన్జేయదు దాంతో మీ ఆయన మూడుసార్లు ఆట కట్టించాడు నన్ను.'

'సో ... సారీ చిన్నమావయ్యా ! కానీ నీకో జోక్ తెలుసా ? కాఫీలూ ... టిఫెన్లూ సప్లై చేసేస్తుంటే . . నువ్వు అర్థరాత్రైనా లేవవని పెద్ద మావయ్య మంచినీళ్ళు కూడా ఇవ్వద్దని ఆర్డరు వేశారు — కదూ పెద్ద మావయ్య ?'

'నూటికి నూరుపాళ్ళూ అంతేరా ! ఆఁ ... సారీ మూర్తిగారూ మావాడితోపాటు మీకు కాఫీ టీ లేకుండా చేశాను' భరద్వాజగారు నొచ్చుకున్నారు.

'ఫరవాలేదు సార్ .. నాకలవాట్లేదు !'

'ఆయనలాగే అంటార్లేమ్మా ... నువ్వెళ్ళి అర్జెంటుగా కాఫీలు ఏర్పాటు చెయ్ ! వాళ్ళతోపాటు నాకూ . ఓ గ్లాసుడు కాఫీ పోశావంటే .. '

'యస్ .. ఇన్ వన్ మినిట్ — ' సుజాత మాయమైపోయింది

'చూడండి మూర్తిగారూ . . కాఫీ తాగిన తర్వాత మన తఢాకా చూడండి. వరసగా ఆరుసార్లు ఆటకట్టేస్తా మిమ్మల్ని !'

'అలాగే !'

మదర్పిత... తాంబూలాది...

'ఒకే డెన్; బాత్రూమ్‌కెళ్తున్నా ... వన్ మినిట్లో వస్తా !'

'హతోస్మి ... మీరు 'అలాగే' అనేశారా ?' ఆందోళనగా అన్నారు భరద్వాజగారు.

'ఏం సార్ అనేశాను.'

'దొరికిపోయారు మూర్తిగారూ ... ఇంక అర్థరాత్రైనా వదల్డు మిమ్మల్ని. అవతల మనకి ముహూర్తం దగ్గరపడిపోతోంది కదా ... !'

'వెరీక్ కాఫీ లవర్ చిన్న మావయ్యా?' అంటూ ట్రేలో మూడు కాఫీలు పట్టుకొచ్చింది సుజాత. భరద్వాజగారు నాకొకటిచ్చి ఆయనొకటి తీసుకున్నారు.

'చిన్న మావయ్యేడండి బాబూ ?'

'బాత్రూంకెళ్ళేడమ్మా !'

'కాఫీ... కాఫీ అని గోలపెట్టేడు— చల్లారి పోతోంది.'

'మైముకి లేకపోతే అంతేమరి ! వాడ్నాయూసే మూర్తిగారూ ?'— నవ్వాను.

'ఆ...! సర్... నేనే మిమ్మల్నడుగుదామనుకుంటున్నాను. సుబ్బారావుగారొస్తే ఏం చెప్పమంటారు సార్ ?'

'అమ్మో... భలే గుర్తుచేశారు కాఫీ ధ్యాసలో పడి దాని సంగతె మర్చిపోయాను. మీరే ఎలాగో మేనేజ్ చేసేయండి— నా మాట వినడు మావాడు.'

'అసలు విషయమేవిటీ ?'

'ఏముందమ్మా... ఛస్సు ! మీ ఆయన్ని వరసగా ఆరాటలు ఓడిస్తేట్ట. పాపం ఆయన దొరికిపోయారు. ఓ పక్కన ముహూర్తం టైము దగ్గరకొచ్చేస్తోంది కదా... అదీ.. '

'ఒకే సార్... ఓపని చేస్తా, తప్పదు ఎత్తులు వేసి నేనే చెక్ అయిపోతా గబగబా...!'

'ఛ... తప్పండీ...చిన్న మావయ్యకి చస్సంటే వెర్రి ప్రాణం. మోసం చెయ్యడం దారుణం !'

'దారుణం లేదూ... గీరుణం లేదూ... నువ్వుండు ! బాబూ, మూర్తిగారూ... ఆ పని చేసి పుణ్యం కట్టుకోండి !'

'యస్సార్ !'

'సుజాతా .. విడిదిక్కాఫీలు వెళ్ళాయా . '

'అంతా రెడీ అత్తయ్యా !

'ఇంకా మీ మావయ్యలా కూలబడి కూర్చుంటే పన్లు జరగవు— లెమ్మను !'

'నే పనిమీదే ఉన్నానోయ్ అరవకు !'

* * *

'సుజాతా... ముహూర్తం దగ్గరకొచ్చేస్తున్న కొద్దీ నాకు దడగా ఉందమ్మా. ఎవరికి వాళ్ళు కాళ్ళు జాపుక్కూర్చుంటే భోజనాలు ఎప్పుడు ఔతాయి, ఎప్పటికి తెములుతాము ?'

'బ్లడ్ ప్రెషర్ కాదుగానీ... నువ్వు ఊరికే వర్రీ అయిపోతున్నావు అత్తయ్యా !'

'నీకలాగే అనిపిస్తుందమ్మా ! సంబంధం కుదురిన దగ్గర్నుంచీ మొగపెళ్ళివాళ్ళంటే హడలి చస్తున్నానా అలాగే జరుగుతోంది. బాబిగాడికి ఏం రోగమని చెప్పు, మొగపెళ్ళివాళ్ళు కారు పంపించమంటే పంపడం మానేసి బస్కీలు తియ్యడానికి పోయాడు. ఇంట్లో శుభకార్యంతో సతమతమవుతుంటే ఓ రోజు మానేస్తేనే బోడి కసరత్తూ వీడూనూ— ఉన్న రెండు కార్లతోపాటు అద్దెకార్లు రెండు పెట్టుకున్నది పూజ చెయ్యడానికా ? పెళ్ళికొడుకు బావగారు మీ ఆయన ఫ్రెండు కాబట్టి సమయానికి ఆయన చక్రం అడ్డువేసి గొడవరాకుండా చూసేడు గానీ... లేకపోతే వాళ్ళు అలిగి కూర్చుంటే చచ్చేవాళ్ళం కదా !'

'ఇలాంటి చిన్న చిన్న విషయాలు పట్టించుకోకూడదత్తయ్యా !'

'నువ్వు వెనకేసుకురాకమ్మా వీళ్ళందర్నీ ! అక్కయ్య పెళ్ళి అన్న జ్ఞానముందా విమలకి.. ఊరికే ప్రండ్సు ప్రండ్సు అంటూ వాళ్ళని పట్టుక్కూర్చుంది. విస్సుగాడేమో... వాళ్ళ ఆఫీసు వాళ్ళెవరో వస్తారుట... స్టేషనుకి పోయి కూర్చున్నాడు. మీ మావయ్యా సరేసరి... పందిట్లో కూర్చుని బాతాఖానీ !'

'అత్తయ్యా... మైడియర్ అత్తయ్యా నీ పేరు శాంత ! కనీసం దానికోసమన్నా శాంతంగా ఉండాలి నువ్వు.'

'అదొక్కటే తక్కువ ఈ బతుక్కి. ఆ.. చూడు సుజాతా... పొద్దున్నుంచీ ఒకటే హైరాన్లో ఉన్నావు. చేసీ... చేసీ నీకు శోషొచ్చిందంటే నాకు కాళ్ళూ చేతులూ ఆడవు. నువ్వు ముందు అర్జెంటుగా

అద్దె తల్లులు ప్రమాదకరం !

భార్య వంధ్యురాలైతే భర్త వీర్యంతో కృత్రిమ సంపర్కంవలన మరో స్త్రీవల్ల సంతానాన్నిపొందే అద్దె తల్లుల కార్యక్రమాన్ని పశ్చిమ జర్మనీలోని ఒక మహిళా డాక్టరు తీవ్రంగా విమర్శించారు. ఇటీవల జరిగిన జర్మను మెడికల్ అసోసియేషను సమావేశంలో మాట్లాడుతూ డా. హిల్గాదేవ్స్, పత్రికా ప్రకటనద్వారా అద్దె తల్లిగా సంతానాన్ని కంటానికి ఒక స్త్రీతో ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న సంఘటనను తెలియజేశారు. ఈ ఒప్పందం ప్రకారం ఆమెకు 30 వేల మార్కులు(సుమారు రు. 1,20,000లు) చెల్లించాలి. ఆవిడ ఆ విధంగా సంతానాన్ని కనటానికి కారణం డబ్బు తప్ప మరే యితర కారణం లేదు. దీని వలన సంతానంకూడా వాణిజ్య వస్తువుగా మారిందని ఆమె తెలియ చేశారు. ఇది తల్లీ, బిడ్డా సంబంధాలకు వ్యతిరేకమని, తల్లికి, బిడ్డకు మధ్య మానసిక అనుబంధం లేనందున, ఈ రకమైన పిల్లల్లో మానసిక సమస్యలేర్పడగలవని ఆమె తెలియజేశారు. ఇందులో నీతిపరమైన సమస్యలుకూడా ఏర్పడగలవని, ఈ పద్ధతికి స్వస్తి చెప్పటానికి అవసరమైన చట్టాన్ని చేయాలని ఆమె సూచించారు.

వేన్నీళ్ళు స్నానం చేసేసి ముందే నాలుగు మెతుకులు తిని మేడమీదకెళ్ళి నడుం వాల్చు కాసేపు ఈ పూటకి వద్దనా ఇక్కడి పన్లూ మిగతా అంతా చూసుకుంటారు ముహూర్తం ఒకటిన్నరకి కాబట్టి పదకండింటికి నువ్వు మేడ దిగొచ్చినా చాలు! వెండీ, బంగారం, లాంచనాలు మధుపర్కాలూ మనం ఇచ్చుకునేవీ పుచ్చుకునేవీ అన్నీ దగ్గరుండి నువ్వు చూసుకుంటేనే నిబ్బరంగా ఉంటుంది నాకు— పీటలమీద కూర్చున్నాక నే లేవగన్లా ఏవంన్నానా?'

'అలాగే అత్తయ్యా!'

'అలాగే కాదు ముందు అర్జెంటుగా స్నానం చేసేసి రా సగం చిరాకొదుల్తుంది'

'ఇదిగో ఇప్పుడే వెళ్తున్నా!'

* * *

'నీ చదరంగం పాడుగానూ సుబ్బారావూ ఇంక అబ్బాయిని వదుల్తావా, భోజనాల వేళైంది ?'

'ఉండొదినా, ఆట మంచి పట్టులో ఉంది'

'పట్టు కాదు, నీకు పిచ్చి పట్టింది! బాబూ మూర్తీ మా మరిదితో కూర్చుంటే తెల్లారి పోతుందిగానీ నువ్వు లే నాయనా, భోజనాల క్కూర్చుంటున్నారు అందరూ!'

'అలాగేనండి!'

'అన్యాయం మూర్తిగారూ!'

'డోంట్‌వర్రీ మళ్ళీ కూర్చుందాం!'

'సరే ఎత్తు అలాగే ఉంచెయ్యండి భోజనం అయిపోగానే మళ్ళీ కూర్చుందాం!'

* * *

'పెళ్ళైపోయింది కదా అని మీరూ జారు కుంటే ఎలా సార్? రేపు మధ్యాహ్నం లంచీ సాయంత్రం రిసెప్షనూ పాట కచ్చేరీ అన్నీ అయిన తర్వాత ఎల్లుండి వెళ్దురుగాని ప్లీజ్!' భరద్వాజగారి మాటకి ఎలా ఎదురు చెప్పాలా అని నే సందిగ్ధంలో ఉండగా

'నేనాయన్ని చెస్ కోసం రెండ్రోజులు కిడ్నాప్ చేసేస్తుంటే ఎక్కడికో వెళ్ళిపోతాడని వర్రీ అయిపోతావేమిటి అన్నయ్యా?' అంటూ తగులు కున్నాడు సుబ్బారావు

'ఇప్పటికైనా ఓ మంచి పనిచేస్తున్నందుకు నిన్ను అభినందించకుండా ఉండలేన్రా సుబ్బీ' అన్నారు భరద్వాజగారు అర్థం కానట్టు చూశాడు సుబ్బారావు

'మావాడు చిన్న ట్యూబ్‌లైట్లెండి!' అన్నారు భరద్వాజగారు నావైపు చూసి

'పదండి మూర్తిగారూ ఎత్తుకి టైమై పోయింది కాదు కాదు లేటైపోయింది' అంటూ జరజరా లాక్కుపోయాడు సుబ్బారావు

* * *

ఇరవై నాలుగ్గంటల్లో దాదాపు ఇరవై గంటలు చెస్సు ఆడితేగానీ వదిలిపెట్టేడుకాదు సుబ్బారావు విసుగొచ్చేసింది నాకు భరద్వాజగారి మాట కాదన్లేక ఉండిపోయానుగానీ లేకపోతే జారుకునేవాడ్నే! స్టేషనుకి వెళ్ళొస్తా అని సుబ్బారావు బైటికెళ్ళడం ఎంతో రిలీఫిచ్చింది నాకు ఇదే టైము పారిపోదాం అనుకుంటే సుజాత కనపడ్లేదు బిజీగా ఉంది లోపల

కాఫీ త్రాగుతూ పేపరు తిరగేస్తున్నా!

'మూర్తిగారూ' అంటూ ఎదురుగా నిల్చున్నారు భరద్వాజగారు

'సార్!' అని లేవబోయాను

'కూర్చోండి కూర్చోండి' అంటూ ఖరీదైన ప్యాంటూ, షర్టూగుడ్డలు నా భుజంమీద కప్పేరు ఎదురుచెప్పే టైములేదు ఒంగి నమస్కారం పెట్టేను 'మేగాడ్ బ్లెస్ యూ డియర్' అంటూ లేవదీసి, షేక్‌హ్యాండిస్తూ క్షమించండి మిమ్మల్ని చాలా ఇబ్బంది పెట్టేను' అన్నారు

'ఛ ఛ అదేంలేదు సార్ ఇట్సె ప్లెజర్!'

'ఓకే! ఇంకో చిన్న కోరిక మన్నిస్తారు కదూ! ప్లీజ్'

'ఆజ్ఞాపించండి సార్!'

'ఏంలేదు ఊళ్ళోనే అనుకోండి అమ్మాయి మనుగుడుపులకి వెళ్ళాలి దాంతో సుజాతని పంపిద్దామని నేనూ మా శాంతా అనుకుంటున్నాము ప్లీజ్'

'తప్పకుండా సార్, అలాగే!'

'మరో బుల్లి కోరిక్కూడా కోరనా?'

'మీరలా అంటుంటే బాధగా ఉంటుంది నాకు శాసించండి సార్!'

'మరి మీరీ మూడ్రోజులూ ఇక్కడే ఉండాలి!'

'లేదుసార్ మళ్ళీ వస్తా!'

'ఇంతలోనే మాట తప్పుతున్నారూ'

'అబ్బె లేదు సార్ అ లా గే అలాగే సార్, ఇక్కడే ఉంటా!'

'థాంక్యూ వెరీమచ్' — భరద్వాజగారు వెళ్ళిపోయారు

* * *

జీఎమ్ ఇల్లన్న భయమూ పెద్దవాళ్ళ ముందర వినయమూ రెండూ చేరి సిగిరెట్టు తాగే కోరిక అణచివేశాయి పిచ్చెత్తిపోయినట్లైంది జేబులో నలిగిపోయిన ఒకే ఒక్క విల్సు సిగిరెట్టు తడిమి చూసుకోగానే అమృతంలా స్ఫురించింది నెమ్మదిగా మెట్లుదిగి వరండాలోకి వచ్చాను ఎవరూ చూడకుండా లాన్సులోకి వెళ్ళి వెలిగించాను

నా సుఖాన్ని వర్ణించలేను హాయైన వాతా వర్ణంలో చాలా హాయిగా ఎంజాయ్ చేశాను సిగరెట్టుతో! వెనక్కి తిరిగి వస్తూంటే భరద్వాజగారి గొంతుక సన్నగా వినిపించింది గుండె ఆగినంత పనైంది నాకు చుట్టూ చూశాను లాన్సులోలేరు, మళ్ళా వెనక్కి తిరిగి చూస్తే పక్కరూము కిటికీ లోంచి కనిపిస్తున్నారు ఆయన వెనక్కి తిరిగి ఉన్నారు కాబట్టి నన్ను 'చూడకపోవడం నా అదృష్టంగా భావించాను

సుబ్బారావు రాజారావు భరద్వాజగారు కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు

'అన్నయ్య ముందు నా డౌటు తీర్చు సుజాతెవరు? అది చిన్న మావయ్యా చిన్న మావయ్యా అంటూ కలుపుకోరుగా వచ్చేస్తే 'ఎవరమ్మాయ్?' అనడం దారుణంగా భావించి 'హల్లో హవ్వార్యూ సుజాతా అనడం మొదలెట్టి ఏమే కోడలు పిల్లా దాకా వెళ్ళింది నా వ్యవహారం హౌ ఈజ్ షీ?'

'వెర్రి మొహమా ఆ మాత్రం తెలీదురా నీకు మన పురుషోత్తం బావగారి కూతురు అన్నాడు రాజారావ్ నవ్వుతూ!

'నీ మొహం పురుషోత్తం బావకూతురు పెళ్ళై అమెరికా వెళ్ళి మూడ్నెల్లైంది— ఇది సుబ్బరామయ్య కూతురనుకుంటా!'

'అనుకుంటా ఏవిటి అన్నయ్య నీకూ తెలీదా?'

'సరి, సరి అది హల్లో పెద్ద మావయ్య అంటూ నన్ను గుర్తుపడుతూ వచ్చి సుజాత మావయ్యా అంటూ కాళ్ళకి దణ్ణం పెట్టేస్తే మే గాడ్ బ్లెస్ యూ డియర్ అన్నానేగానీ ఎవరమ్మా నువ్వూ అన్లేకపోయాను ఆ డౌట్

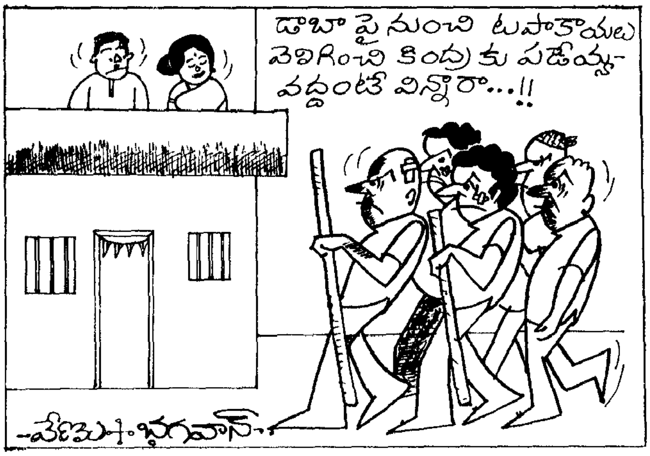

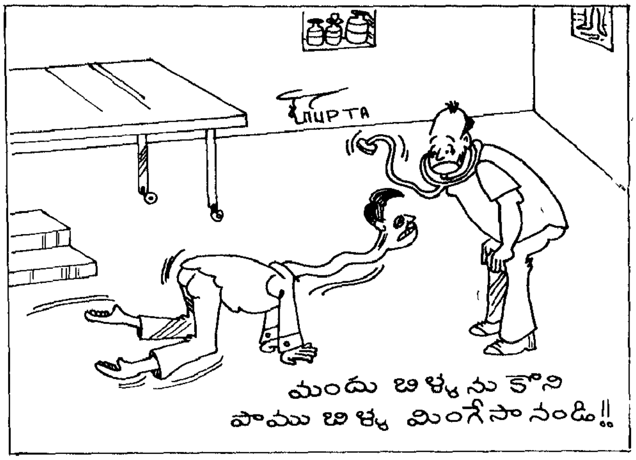

నాకలా ఉండిపోయింది. బాబిగాడ్నీ,విమల్నీ అడిగేను... తెలీదన్నారు. మీ వదిన్నడుగుదామంటే వంటింట్లోనో .. పెరట్లోనో ఎక్కడో కూర్చుంటుంది. పైగా మేడమీదకి ఎక్కలేదు. ఆవిడ కనపడ్డప్పుడు నాకు గుర్తురాదు..., గుర్తొచ్చినప్పుడు మీ వదిన కనపడదు— ఆ తర్వాతంతా హడావిడీ...'

'వదినకి అరడజను అన్నదమ్ములూ... మరో డజన్ కజిన్ బ్రదర్సూ...! ఎవరమ్మాయో నీకూ తెలీదూ... మాకూ తెలీదూ.., ఫన్నీగా భలేగా ఉందికదన్నయ్యా...?'

'ఇంకా ఈ డౌటు బుర్రలో ఉంచుకోడం దారుణం... వెళ్ళు సుబ్బీ... అర్జెంటుగా వదిన్ని పిలు— డౌటు తీరిపోతుంది.'

'అలాగే అన్నయ్యా !'

'పిల్చారా' అంటూ వచ్చింది శాంతమ్మగారు.

'సుజాతెవరూ...?'

'ఏవిటండీచోద్యం...రామారావుగారమ్మాయి!'

'ఏ రామారావుగారూ.. ?'

'విశాఖపట్నం రామారావుగారు— సరేనా !'

'విశాఖపట్నం రామారావా ?'

'అబ్బా... అన్నీ మతిమరుపే మీకు. ఇరవై ఏళ్ళక్రితం అక్కడ చంగల్రావుపేటలో మనం అద్దెకుంటున్నప్పుడు పక్క ఇంట్లో ఉండేవారే, వాళ్ళింట్లో మనం మంచినీళ్ళు కూడా పట్టుకునేవాళ్ళం — ఎంతో కలుపుగోలుగా ఉండేవాళ్ళు జానకమ్మగారూ ... రామారావుగారూ—వాళ్ళమ్మాయండీ ! ఏడెనిమిదేళ్ళు దానికప్పుడు —

'పెద్ద మావయ్య ... పెద్ద మావయ్యా అంటూ ఎప్పుడూ మీ దగ్గరే ఉండేది కదండీ సుజాత — దానికి రోజూ బిళ్ళలూ ... బిస్కట్లూ తెచ్చేవారు మీరు ... !'

'ఆ...ఆ...ఆ... ఆ అమ్మాయా ! ఓసీ ఎంత దైపోయింది. నా మతిమరుపు మండా. ఛ ... అది పెద్ద మావయ్యా ... పెద్ద మావయ్యా అంటూ ఆత్మీయంగా నా దగ్గిరకు రావడం ... నేనసలు గుర్తే పట్టకపోవడం ... దారుణం ! ఇంకానయం 'ఎవరమ్మా నువ్వు ?' అన్లేదు నేను. లేకపోతే పిచ్చితల్లి ఎంత నొచ్చుకునేదో ?'

మదర్పిత... తాంబూలాది...

'ఆ...నాకూ గుర్తొస్తోంది అన్నయ్య ! చిన్న మావయ్యా చిన్న మావయ్యా ... గచ్చకాయలాడవా అంటూ వచ్చేది. ఇంతలో ఎంతైపోయిందీ ?'

'మొన్న విశాఖపట్నం వెళ్ళినప్పుడు వాళ్ళింటికి వెళ్ళేనా ... ప్రాణం పెట్టేరు జానకమ్మగారూ, రామారావుగారూ !'

కొత్త కొత్తగా చూసింది సుజాత నన్ను —

'నేనమ్మా .. శాంతమ్మని, పెద్దత్తయ్యని' అంటే ఓ క్షణం తటపటాయిస్తూ చూసి...లీలగా జ్ఞాపకం తెచ్చుకుని అంతలోనే సంబరపడిపోయి అత్తయ్యా అంటూ కావలేసుకుంది పిచ్చిపిల్ల. అసలు మిమ్మల్ని తలవని రోజుండదు. కాకపోతే మీరు బాగా మారిపోయారత్తయ్యా ! అందుకే వెంటనే గుర్తుపట్టలేకపోయాను. మేము హైద్రాబాద్‌కి ట్రాన్స్‌ఫరై వచ్చికూడా మిమ్మల్ని కలవలేకపోయాను. క్షమించండత్తయ్య ... ఎప్పటికప్పుడు ఏదో వీలుకాకపోవడం...అంటూ నొచ్చుకుని ఇరవై ఏళ్ళనాటి ముచ్చట్లన్నీ గుర్తు తెచ్చుకుని నిన్నా మొన్న జరిగినట్టు మరీ చెప్పిందండీ — పెద్ద మావయ్యెలా ఉన్నారూ ... చిన్న మావయ్యెలా ఉన్నాడూ ... సుబ్బారావు బాబాయెలా ఉన్నాడూ అంటూ మనిషి మనిషి గురించీ అడిగిందండీ...మనమంతా గుర్తే దానికి —

'వెరీగుడ్ ... ఆఁ ... ఇంతకీ ఆ మూర్తేం చేస్తూంటాడూ ?'

'అరె మీ మతి మెడ్రాసెళ్ళిపోయిందండీ ... వైజాగ్‌నుంచి రాగానే చెప్పేనా ... అతను మీ ఆఫీసుల్లోనే ఓ దాంట్లో గుమాస్తా అని — '

'రియల్లీ !!!' ఆశ్చర్యం కాదు; దాదాపు అరిచేరు భరద్వాజగారు.

'ఎవరు పిల్చారు వాళ్ళని ... ?'

'ఎవరు పిలవడమేవిటండీ ... ? వారంరోజులు ముందే రావాలే తల్లీ అని నేను బొట్టుపెట్టి మరీ చెప్పేను దానికి — కార్డు నలుగుర్తోపాటూ పంపేడు బాబిగాడు.'

'అతనెవరో మన ఆత్మబంధువనుకుని మర్యాదలు చేశాను. రేపు ఈ పరిచయం పెట్టుకుని ... ఒక గుమాస్తా ... ఆఫ్టరాల్ ఓ బ్రాంచిలో...ఓ మూల కూర్చునేవాడు . 'బాబాయ్' అంటూ నా గదిలోకి చొరబడితే ... నా గతేం కావాలి ? వాట్ విల్ బీ మై పొజిషన్ ?

'అవునన్నయ్యా . ప్రమోషన్లకీ.. కాకాలకీ ఇలాగే వస్తారు జనాలు !'

'నో .. అయిపోయిందేదో అయిపోయింది. పంపించేయ్ వాళ్ళని. ఊఁ అర్జెంటుగా పంపించెయ్!' దాదాపు అరుస్తున్నారు భరద్వాజగారు.

''బాగుందండీ చోద్యం పిల్లతో మనుగుడుపులకి వెళ్ళేదాన్ని ... '

'అదేం వెళ్ళక్కర్లేదు ... !'

'లేకపోతే ఎవరెళ్తారూ ... ?'

'ఎవరో ఒకరు వెళ్తారు. సుబ్బిగాడి భార్య వెళ్తుంది — సరేనా !'

'సారీ అన్నయ్య ... నేనూ శ్యామలా బెంగుళూరెళ్ళాలి !'

'మీ ఆవిడ్ని పంపించరా రాజారావ్ !'

'తనక్కుదర్దన్నయ్యా...'

'ఓకే... ఓకే అయితే నువ్వే వెళ్ళు...'

'నేనా ?'

'అవునువ్వే ! నీ కూతురి మనుగుడుపులేగా !'

'ఈ బ్లడ్‌ప్రెషర్‌తో ఈ డయాబిటీస్‌తో... ఈ కీళ్ళజబ్బుతో... నేనా వెళ్ళేది — మతుండే మాట్లాడుతున్నారా ?'

'డామిట్ ..! అసలు మనుగుడుపులే లేదు అమ్మాయి నొక్కదాన్నే పంపు.'

'అదేవిటండీ... దిక్కులేని వాళ్ళలాగ ?'

'సరే సుజాతని పంపు. అది మళ్ళీ రానక్కర్లే దిక్కడికి. అట్నుంచి అటే వెళ్ళమను — ఆ మూర్తిగాడ్నెలా పంపిస్తారో నాకు తెలీదు. వాడి మొహం మళ్ళీ చూడకూడదు నేను. ఓకే ఇంకెళ్ళు .. ఊఁ ! వెళ్ళు; విసిగించక !'

నన్ను నేను గిల్లి చూసుకున్నాను. నిజమే; కల కాదు. జీ. ఎమ్. మొహం చింతనిప్పులా ఉంది. సంభాషణ జరుగుతున్నంతసేపూ శిలలా నిల్చునే ఉన్నాను. చెవుల్ని ఈ గదికి అంకితం చేస్తే... నా కళ్ళు మాత్రం పక్క రూములో సుజాత మీద

విద్యార్థిలోకం వ్యాసరచన పోటిలో ప్రత్యేక బహుమతి రు. 150/-లు పొందిన వ్యాసం

మా విద్యార్థిలోకం ఆశయాలు

విద్యార్థిగా విద్యను ఆర్జించటమే నా ఆశయం అయితే నాకు స్కూల్లో చేరటం దగ్గర నుంచి పరీక్ష ఫలితాలు వచ్చేవరకు అడుగు అడుగునా అన్నీ ఆటంకాలే ఎదురవుతున్నాయి కె. జి. క్లాసులో నన్ను చేర్పించటానికి మా పెద్దవాళ్ళు ఎన్ని అవస్థలు పడ్డారో చెప్పగా విన్నాను. రేపు కాలేజీలో చేరాలంటే మళ్ళీ అన్నీ బాధలు పడవలసి వచ్చేట్టుగా ఉంది. ఆశయం ఆకాశంలో ఎగురుతూ ఉంటే, యదార్థం పాతాళంలో పాతుకుపోయింది.

నాకు — పెద్ద చదువులు చదివి డాక్టరో, ఇంజనీరో కావాలని ఉన్నది అయితే వాటిలో సీట్ల సంఖ్య తక్కువ ఉంటుంది కాబట్టి మంచి మార్కులు వచ్చినవారికే సీటు దొరుకుతుందని కష్టపడి చదివాము. కాని తెలిసిందేమంటే అక్కడ సీట్లలో కొన్ని డబ్బుకు ఇస్తారనీ, మరి కొన్ని మంత్రుల సిఫారసు ఉంటే దొరుకుతాయని, మరికొన్ని బడుగు వర్గాల వారికి కులాన్ని బట్టి ఇస్తారని తెలిసింది. అయినవారు అందరికీ సీట్లు పంచిపెట్టే మిగిలిన కొద్ది సీట్లు పోటీకి పెడితే మాలాగా కష్టపడి చదువుకునే వారికి నిరాశా, నిస్పృహలు కలిగిస్తున్నాయి "సినిమా టిక్కెట్లన్నీ బ్లాకులో అమ్మేసుకుంటే లైనులో ఉన్నవాళ్ళకి టిక్కెట్లు దొరకనట్లు"గా తయారైంది పరిస్థితి. మా ఆశయాలకు అది గొడ్డలి పెట్టులాగా ఉన్నది. కష్టపడి చదువుకోవడం మీద మాకు శ్రద్ధ తగ్గి, తగిన విరాళము ఇచ్చి చదివించలేని తల్లి దండ్రులమీద మాకు విసుగు కలుగుతున్నది నాకు తెలిసిన వారిలో చాలామంది ధనవంతులున్నారు. వారి బిడ్డలకు ఏ చదువు కావాలంటే అది దొరుకుతుంది విదేశాలకు గూడ పంపుతారు. వారి తల్లిదండ్రులు డబ్బు సంపాదించడము కోసము చాల అన్యాయాలు చేశారని విన్నాను. అందులో ముఖ్యమయినది లంచగొండితనం. పిల్లల చదువులకోసం పెద్దలు అన్యాయాలకు ధిగి లంచగొండులు అయి అన్ని రకాల అరిష్టములకు కారణము అవుతున్నారు అందువలన మా ఆశయాలు వమ్ము అయి పోతున్నాయి.

సీటు దొరకడం ఒక ఎత్తు. చదువుకోవడం మరొక ఎత్తు. పాఠ్య పుస్తకాలు సమయానికి దొరకవు. సిలబస్ పూర్తి కాదు సిలబస్ పూర్తి కాకపోవడమువలన పరీక్షలు వాయిదా పడుచున్నవి. పరీక్షల వాయిదాల వలన వేరే ప్రవేశ పరీక్షలు వ్రాయుటకు అ వ కా శ ము లేకుండా పోవుచున్నది. ఆ సిలబస్ కూడ సంవత్సరములో మేము చ ద వ లే నం త, ఉపాధ్యాయులు చెప్పలేనంత ఉన్నాయి చివరలో నోట్సులిచ్చి గైడు కొనుక్కొని పరీక్షలు వ్రాసెయ్యడం జరుగుతుంది కాని మాకు చదువు రాదు. విద్య నేర్చుకున్నవాళ్ళం కావడం లేదు తీరా పరీక్షకు పోతే చాల మందికి ప్రశ్నాపత్రాలు వెల్లడి అయినాయని తెలుస్తున్నది. వాళ్ళు ఆ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చదువుకొని మంచి మార్కులు తెచ్చుకుంటారు పైగా మంచి సమాధానాలు వ్రాసుకొనివచ్చి, గైడు తెచ్చుకొని కాపీ కొడుతున్నారు. వారితో పోటీ చేయలేక నష్టపడుతున్నాము. మా ఆశలన్ని అడియాశలవుచున్నవి. ఒక్కోసారి వాళ్ళతోపాటు పరీక్ష వ్రాయాలంటే మాకు సిగ్గు వేస్తుంది. కాపీ కొట్టే వాళ్ళకి, మాకు వేరు వేరుగా పరీక్షలు పెడితే బాగుంటుంది. డిగ్రీలు కూడా రెండు రకాలుగా ఇవ్వవచ్చును.

ఈ పరీక్షలు ప్రతి సంవత్సరము నిర్ణయించిన తేదీలకు జరిగిన ఏ గొడవ వుండదు ప్రతిసారీ పరీక్షలు వాయిదా వెయ్యటంతో పరీక్షలు ఎప్పుడు జరుగుతాయో తెలియక, శ్రద్ధగా చదువడం కుదరదు. శ్రద్ధగా చదివినప్పుడు పరీక్షలుండవు. వాయిదా పడతాయిలే అని వూరుకున్నపుడు పరీక్షలు పెడతారు. ఇట్లా ఉండకూడదు.

సిఫారసు, డబ్బుకోసం మా పెద్దవాళ్ళ తిరగడం, ప్రశ్నా పత్రాలు దొరుకుతాయో, కాపీలు ఎట్లా కొట్టాలో అని మా విద్యార్థులు వీధుల వెంట బడడం, ఉపాధ్యాయులు వాళ్ళ జీతాలు, రాజకీయములతో మునిగి తేలటంతో సరిపోతున్నది. చదువు చెప్పేవాళ్ళు లేరు. వినే వాళ్ళు లేరు. చదువుకున్నావా ? అని అడిగేది లేదు. మమ్మల్ని ఈ గొడవల్లోకి ఇరికించకండి. బాగా చదువుకున్న వాళ్ళకే అన్ని అవకాశాలు ఇస్తే మేము అన్నీ మరచిపోయి గట్టిగా చదువుకుంటాం. నాకు బాగా చదువుకోవాలని ఉంది. చదువుకోనియ్యండి. ★

రచయిత్రి పరిచయం

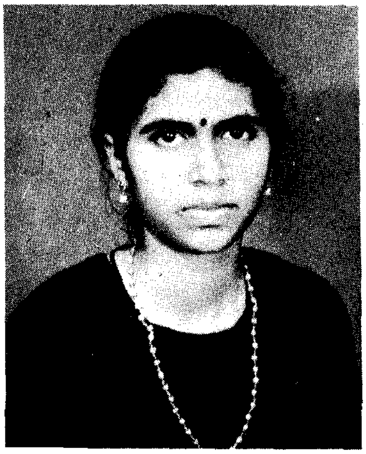

"విద్యార్థిలోకం ఆశయాలు వ్యాస రచన పోటీలో నాకు ప్రత్యేక బహుమతి ఇచ్చి ప్రోత్సహించినందులకు కృతజ్ఞురాలను. నా పుట్టిన తేది 25–12–65. నేను హైదరాబాదులో హోలిమేరి పాఠశాలలో పదవతరగతి వరకు చదివి ఫస్టు క్లాసులో పాసయితిని. ఇప్పుడు సెయింట్ ఆన్స్ జూనియర్ కళాశాలలో ఇంటర్మీడియట్ మొదటి సంవత్సరము చదువుచున్నాను."

— మధుబాల

కేంద్రీకరింపబడ్డాయి. లీలగా చమర్చిన ఆమె కళ్ళల్లోంచి ఉన్నట్టుండి వచ్చిన వరదంతా కళ్ళారా చూశాను. అదృష్టంగా మా ఇద్దరిమధ్యా సన్‌షేడ్ ఉండకపోతే... తను నన్ను చూసేదే — భగవంతుడా నరకాన్ని తనకి కలిగించనందుకు ఆ క్షణంలో ఆనందం వేసింది

సుజాత కిందపడున్న తమలపాకుల్నేరుకుని బేగులో పెట్టుకోడం... కుంకంభరిణిలో కుంకం తీసుకుని తనకి తనే బొట్టు పెట్టుకోడం . చీర కొంగుతో కళ్ళు ఒత్తుకుని హాలు వైపుకి నడవడం చూసింతర్వాత. నా తక్షణ కర్తవ్యం తెలిసొచ్చింది.

అర్జెంటుగా గేటు దగ్గరకి పరిగెత్తి సిగిరెట్టు వెలిగించాను .. అంతసేపూ నేను ఆ పనిమీదే ఉన్నట్టూ నాకేం తెలియనట్టూ! ఓ నిమిషం తర్వాత సుజాత వచ్చింది.

'పద ..పద మీ మావయ్యగారి కిందాకే చెప్పేశాలే ! మళ్ళీ సుబ్బారావుగారు పట్టుకుంటారు!' అంటూ చిరునవ్వు నవ్వేను. నిండుగా నవ్వింది సుజాత. నే జీవితాంతం సుజాత నలాగే చూడాలి నవ్వుతూ !

'ఆటో పిలుస్తా ఉండు!' అంటూ రెండడుగులు ముందుకివేసి రోడ్డువైపు చూస్తూ నిల్చున్నాను. ఓ నిమిషం గడిచింది. . ఆటో దొరకలేదు.

'వెళ్ళొస్తామత్తయ్యా .. రోడ్డుమీద దొరుకుతుందిలే ఆటో' అంటూ సుజాత గట్టిగా అనడం వినిపించింది. అయినా నే వెనక్కి తిరగలేదు నాకు తెలుసు అక్కడ శాంతమ్మగారు లేరని — సుజాత కదిలింది. నెమ్మదిగా నేనూ ఓ అడుగు ముందుకేశాను

నే ముందు నడుస్తున్నా... వెనకాలే సుజాత నిండుగా కప్పుకుని నడుస్తోంది. 'ఆటో... ఆటో' అంటూ రోడ్డుమీదెళ్ళే ఆటోని ఆపుచేశాను. ★